

Ekonom Vladimír Pikora: Makroekonomická data jsou neúprosná. S korunou zvládáme Koronu líp než Slováci s eurem a diskuse o zavedení eura se stala zbytečná. Lidé euro nechtějí!

- CZ24 News | 10. října 2020

ČESKO: Všimli jste si té otočky o sto osmdesát stupňů v kampani za euro v ČR? Před rokem do nás – nebo tedy alespoň mě – sociální sítě hustily shora zdola profesionálně zpracované grafy o tom, jak jsou Češi hloupí, že ještě nepřijali euro. Rok se s rokem sešel a najednou mám od podobných reklam klid.

Ještě na jaře někteří politici nepochopili situaci a tvrdili, že kdybychom měli euro, zvládali bychom koronavirus lépe. Ale brzo jim nejspíš někdo vysvětlil, že to není pravda. A už mlčí. Hledají nové téma a zatím krom garantovaného příjmu bez práce žádné nenašli.

Makroekonomická data jsou neúprosná

Má díky euru Slovensko nižší propad průmyslu než ČR? Nemá! Nejhorším měsícem v letošním roce byl duben. To byla vypnutá ekonomika. Když se dívám na data společnosti Reuters, vidím, že

slovenský průmysl tou dobou padal o 42 % a český o 35,2 %. Dobře, to je jeden měsíc. Takže jak vypadají data z většího nadhledu? Stejně špatně. Když se podívám na průměrný meziroční pokles průmyslu za prvních sedm měsíců roku, vidím v ČR menší propad průmyslu.

Podobné to je při pohledu na hrubý domácí produkt (HDP). Ve druhém kvartále poklesl slovenský HDP už o 12,1 % a český o 10,9 %. Oboje je šílené, ale na Slovensku to je navzdory mediální kampani za přijetí eura horší. A špatné to bylo pro Slovensko i v prvním kvartále. (Na druhou stranu je pravdou, že v dobrých časech rostli Slováci rychleji, ale to nemá nic společného s pandemií.)

Celá ta falešná mediální diskuse o tom, že je na tom Slovensko s eurem lépe než ČR, vysvětlovala růst Slovenska společnou evropskou měnou. Ve skutečnosti to bylo rozmachem slovenského automobilového průmyslu. Ten nemá s eurem nic společného. A právě v době koronakrizy se ukázalo, že být příliš navázaný na jedno odvětví není dobré. Časem přijdou samořiditelná a sdílená auta a ukáže se, že planeta už nepotřebuje tolik aut jako dříve.

Slováci mají euro mnoho let a podle Eurostatu mají i po tolika letech nezaměstnanost stále víc než dvojnásobnou oproti ČR. Česko má i s korunou dlouhodobě velmi nízkou nezaměstnanost. Málokterá země na světě ji má nižší.

Když se podívám na dluh, vidím, že podle Eurostatu vyskočil slovenský dluh v prvním kvartále ze 48,0 na 49,3 % HDP. Český vyskočil z 30,2 na 32,8 % HDP. Český nárůst je tedy vyšší, ale celkový dluh je zase podstatně nižší. Sečteno a podtrženo, data jasně ukazují, že Slovensko i se slavným „globálním“ eurem zvládá koronakrizi hůř než ČR s „lokální“ korunou.

Nechci euro (a proto jsem prý ruský agent)

Já v euru nevidím žádnou výhru. Vývoj v obou zemích je z většího nadhledu podobný. Euro v tom nehraje velkou roli. Kdybychom přijali euro, naše situace se dramaticky nezhorší.

Přesto si myslím, že bez eura na tom jsme a i budeme o trochu lépe. Ale to je na delší diskusi. První článek na téma proč nepřijímat euro jsem publikoval už v roce 2002 a od té doby jsem jich napsal ještě mnoho a vždy dojdou k závěru, že euro v ČR nechci tak dlouho, dokud ho bude mít jih Evropy. Nechci stejnou měnu jako předlužené země. Podle některých odhadů dosáhne italský dluh letos téměř 160 % HDP a řecký k neuvěřitelným 200 % HDP. To jsou šílená čísla.

Toto téma se u nás bohužel velmi zpolitizovalo. Mnoho lidí vidí v euru jakýsi nárazník před expanzí Ruska. A když řeknu, že jsem proti zavedení eura, jsem ihned označen za ruského agenta. A jako ruský šváb jsem v některých médiích už na seznamu zakázaných komentátorů. Lidé přestali uvažovat mozkiem.

Není ovšem důležité, jak to vidím já, ale jak to vidí vláda. Premiér Andrej Babiš přitom v srpnu do časopisu Harvard International Review prohlásil, že je ČR připravena na vstup do eurozóny. Raději ale počká, až Evropská unie přijme některé nezbytné reformy, jež například umožní členským státům donutit země na jihu Evropy, aby „rozumněji“ nakládaly se svými rozpočty.

Premiérova slova chápu, ale mám k tomu drobnou připomínku. ČR není úplně připravená na vstup do eurozóny. V tuto chvíli neplníme všechna tzv. maastrichtská kritéria pro zavedení eura. Myslím si ale, že i kdybychom kritéria splnili, korunu si necháme. Je tu totiž jednoduchá politická aritmetika.

Lidé euro nechtějí!

Podle zářijového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění je 69 procent Čechů proti zavedení eura. Přičemž 43 procent dotazovaných s jeho zavedením „rozhodně nesouhlasí“, dalších 26 procent „spíš nesouhlasí“. Pro nahrazení koruny eurem je jednoznačně jen 6 procent lidí, dalších 13 procent „spíš souhlasí“. Sedm procent neví.

Co by chtěli čeští politici slyšet víc? Kdo chce vyhrát volby, prostě nemůže tvrdit, že chce zrušit korunu!

Situace se zlomila v letech 2007 až 2008. Od té doby je permanentně víc lidí proti euru než pro něj. Výsledek průzkumu není překvapivý a není jednorázovým výkyvem.

Eurozóna prostě prošvihla čas. Kdysi nás nechtěla ona, dnes ji nechceme my. Stačilo, aby lidé pochopili, že se do eurozóny dostala řada zemí, které se do ní nikdy dostat neměly, a že to už není klub bohatých, ale klub předlužených.

Vše pramení z toho, že průzkum tvrdí, že 49 % Čechů chce do budoucna zachovat stávající úroveň integrace ČR do EU. To je pro Evropu nemilé. Zbývajících 51 % totiž neříká, že chce víc integrace. V této skupině jsou jak ti, kteří chtějí víc integrace, tak i ti, kteří chtějí integrace méně. A těch, kteří chtějí méně integrace, je víc než těch, kteří jí chtějí víc. Mnozí lidé však názor většiny ignorují a stále si tlačí svou. A tlak vyvolává protitlak.

Pochybuji, že v nejbližších letech vzroste šance na zavedení eura. Voliči svůj názor nezmění, ačkoli o to lobbistické skupiny pod vlivem zahraničního průmyslu budou usilovat.

Můj názor na integraci je ten, že sousední ekonomiky mají tendenci se sblížovat. Ovšem trvá to mnoho generací. Někteří politici si mysleli, že za jednu generaci vytvoří euročlověka, a s rychlou integrací to přehnali.

Euro by bylo dobrou měnou, kdyby s ním platilo jen Německo, Rakousko a Benelux. To jsou podobné země nejen ekonomicky, ale i mentálně. To o zbytku eurozóny nelze říct. Předlužené země Evropy by potřebovaly jinou měnu.

Autor: Vladimír Pikora